

R
2-31
(2003)

Georg-Eckert-Institut BS78

1 156 628 0

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

Obiectul de studiu *Istoria și tradițiile minorității poloneze* își propune să ofere elevilor cunoștințe despre trecutul și prezentul acestei comunități. Din această perspectivă, elevii învață despre viața, munca, credința și cultura diferitelor comunități poloneze din România. În același timp, preocuparea privind evenimentele istorice va conduce la o mai bună înțelegere a prezentului și la trezirea, adâncirea și susținerea interesului pentru istoria și cultura poloneză din România.

Elaborarea programei de *Istoria și tradițiile minorității poloneze* a pornit de la următoarele premise:

- studierea noului plan-cadru și implicarea activă a învățătorilor și învățătoarelor în limbile minorităților naționale);
- dezvoltarea unor strategii didactice orientate la obiective care favorizează formarea de capacități și atitudini specifice unui domeniu de cunoaștere;
- abordarea istoriei dintr-o perspectivă interetnică și interculturală (este fundamental în acest sens folosirea noțiunii de civilizație în diversitatea sa spațio-temporală și ca rezultat complex la nivelul unor comunități diferite);
- asigurarea coerenței la nivelul ariei curriculare Om și societate (prin stabilirea de legături cu programele de Istorie, Geografie și Cultură civică) și între arii curriculare (prin realizarea conexiunilor cu programa de Limbă și literatură maternă);

ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚII POLONEZE

Cunoașterea trecutului și a specificului relațiilor dintre românii și polonezi, de-a lungul timpului reprezintă un element cheie al programului. Scopul principal al acestui program propus este să valorifice sursele documentare și etnografice existente.

Clasele a VI-a – a VII-a

Conținuturile propuse îmbină teme de istorie universală cu teme referitoare la tradițiile polonezilor din România. Astfel, programa prezintă evoluția comunității (minorității) poloneze din Bucovina din perioada sfârșitului secolului al XVIII-lea și până la prăbușirea războiului mondial precum și existența polonezilor din România în general până în zilele noastre.

Având în vedere particularitățile de vârstă cărora li se adresează conținuturile de curriculum propuse susțin aplicarea cunoștințelor, competențelor și atitudinilor dobândite în clasele anterioare în ceea ce privește cunoașterea diferențelor conceptelor utilizate și sporirea ocaziilor de implicare în reconstruirea imaginii trecutului. De asemenea, prin conținutul propus, se adaugă noi cunoștințe ce pot permite elevilor dezvoltarea sensurilor, proceselor și fenomenelor la care sunt martori: construirea și evoluția ideii moderne de drepturi ale omului, premisele și consecințele noului etape a uniunii europene, sursele conflictului și colaborării în istorie și consecințele lor în viața cotidiană.

Activitățile de învățare propuse sunt menite să ofere exemple ale unor domenii ce conduc la înțelegerea, înțelegerea și dezvoltarea capacităților prevăzute de către obiective.

Georg-Eckert-Institut
für internationale
Schulbuchforschung
Braunschweig
- Bibliothek -

2007/1591

Z
R-31
(2003)

NOTĂ DE PREZENTARE

Obiectul de studiu *Istoria și tradițiile minorității poloneze* își propune să ofere elevilor cunoștințe despre trecutul și prezentul polonezilor din România, menite să contribuie la raportarea față de ținutul natal. Din această perspectivă, elevii învață despre viața, munca, credința și cultura diferitelor comunități poloneze din România, dar în mod deosebit despre cea din ținutul în care trăiesc. În același timp, preocuparea privind evenimentele istorice va conduce la o mai bună înțelegere a prezentului și la trezirea, adâncirea și susținerea interesului pentru istoria și cultura poloneză din România.

Elaborarea programei de *Istoria și tradițiile minorității poloneze* a pornit de la următoarele premise:

- introducerea noului plan-cadru și implicit a obiectului *Istoria și tradițiile minorităților*, la clasele a VI-a și a VII-a, cu o oră de trunchi comun (pentru învățământul în limbile minorităților naționale);
- dezvoltarea unor strategii didactice pornind de la obiective care favorizează formarea de capacități și atitudini specifice unui domeniu de cunoaștere;
- abordarea istoriei dintr-o perspectivă interetnică și interculturală (este fundamentală în acest sens folosirea noțiunii de civilizație în diversitatea sa spațio-temporală și ca realitate complexă la nivelul unor comunități diferite);
- asigurarea coerenței la nivelul ariei curriculare Om și societate (prin stabilirea de legături cu programele de Istorie, Geografie și Cultură civică) și între arii curriculare (prin realizarea conexiunilor cu programa de Limbă și literatură maternă);
- proiectarea unui set unitar de obiective cadru și de referință pentru *Istoria și tradițiile tuturor minorităților*, în corelație cu obiectivele programei generale de istorie.

Cunoașterea trecutului și a specificului relațiilor dintre români și polonezi, de-a lungul timpului reprezintă un element cheie al programei. Pentru atingerea acestui scop programa propune conținuturi menite să valorifice sursele documentare și etnografice existente.

Conținuturile propuse îmbină teme de istorie universală cu teme referitoare la tradițiile polonezilor din România. Astfel, programa prezintă evoluția comunității (minorității) poloneze din Bucovina din perioada sfârșitului secolului al XVIII-lea și până la primul război mondial precum și existența polonezilor din România în general până în zilele noastre.

Având în vedere palierul de vârstă căreia i se adresează, elementele de curriculum propuse susțin aprofundarea cunoștințelor, competențelor și atitudinilor dobândite în clasele anterioare în ceea ce privește creșterea dificultății conceptelor utilizate și sporirea ocaziilor de implicare în reconstruirea imaginii trecutului. De asemenea, prin conținutul propus, se adaugă noi cunoștințe ce pot permite elevilor descifrarea sensurilor, proceselor și fenomenelor la care sunt martori: construirea și evoluția ideii moderne de drepturi ale omului, premisele și consecințele noii etape a unității europene, temele conflictului și colaborării în istorie și consecințele lor în viața cotidiană.

Activitățile de învățare propuse sunt menite să ofere exemple ale unor domenii ce conduc la învățarea, întărirea și dezvoltarea capacităților prevăzute de către obiective.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:	Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:
1.1 să recunoască termenii specifici istoriei și civilizației poloneze	- alcătuirea de liste de cuvinte pe o temă indicată;
1.2 să identifice și să compare termenii din zona	- alcătuirea de fișe de cuvinte, liste de sinonime și de antonime;
1.3 să facă analogii între termenii din diferite zone de termeni folosind surse diferite	- alcătuirea de fișe de termeni folosind surse diferite

OBIECTIVE CADRU

1. Cunoașterea și folosirea termenilor specifici istoriei și civilizației poloneze
2. Cunoașterea și utilizarea surselor documentare referitoare la trecutul și prezentul comunității poloneze
3. Înțelegerea timpului și a spațiului istoric în contextul civilizației poloneze
4. Participarea la activități de interes local care să valorizeze pozitiv relațiile dintre minoritatea poloneză și celelalte minorități și populația majoritară

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:	Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:
3.1 să prezinte cadrul geografic și contextul social-politic corespunzător perioadei de dinaintea comunității poloneze	- proiectarea itinerariului unei excursii tematice; vizionarea unui film documentar;
3.2 să respecte principiile cronologiei în expunerea orală sau scrisă a unui eveniment istoric	- compararea informațiilor referitoare la cronologie, dobândite dintr-o varietate de surse istorice;
3.3 să identifice elemente comune și deosebiri între evenimentele poloneze din România	- dezvoltarea unor dezbateri și obiceiuri locale;
3.4 să recunoască personalități reprezentative pentru cultura poloneză	- exerciții de interpretare a unor momente istorice complexe (de exemplu, emigrarea polonezilor în Bucovina la începutul secolului al XIX-lea și refugierea polonezilor în România în timpul celui de al doilea război mondial);
3.5 să citească hărți istorice care înregistrează evoluția unor spații istorice pe diferite durate de timp	

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoașterea și folosirea termenilor specifici istoriei și civilizației poloneze

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- 1.1 să recunoască termeni specifici istoriei și civilizației poloneze
- 1.2 să identifice și să comenteze toponime din zonă
- 1.3 să facă analogii între termeni polonezi și termeni românești

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- alcătuirea de liste de cuvinte pe o temă indicată;
- alcătuire de familii de cuvinte, liste de sinonime și de antonime;
- comparare de termeni folosind surse diferite de informare.

2. Cunoașterea și utilizarea surselor documentare referitoare la trecutul și prezentul comunității poloneze

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- 2.1 să identifice surse pe baza cărora se poate reconstitui trecutul comunității poloneze
- 2.2 să clasifice diferite documente istorice conform caracteristicilor acestora
- 2.3 să compare documente de natură diferită, dar cu același subiect
- 2.4 să explice că o sursă poate fi mai mult sau mai puțin valoroasă, în funcție de întrebările care i se pun

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- alcătuirea unei expoziții de documente și obiecte vechi; vizitarea unui muzeu sau arhive;
- exerciții de lectură critică a diferitelor categorii de izvoare istorice;
- comentarea și compararea documentelor istorice aparținând unor categorii diferite;
- utilizarea izvoarelor istorice pentru argumentarea propriilor idei asupra evenimentului istoric studiat.

3. Înțelegerea timpului și a spațiului istoric în contextul civilizației poloneze

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- 3.1 să precizeze cadrul geografic și contextul social-politic corespunzător fiecărei perioade din istoria comunității poloneze
- 3.2 să respecte principiile cronologiei în expunerea orală sau scrisă a unui eveniment istoric
- 3.3 să identifice elemente comune și deosebiri între comunitățile poloneze din România
- 3.4 să recunoască personalități reprezentative pentru cultura poloneză
- 3.5 să citească hărți istorice care înregistrează evoluția unor spații istorice pe diferite durate de timp

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- proiectarea itinerarului unei excursii tematice; vizionarea unui film documentar;
- compararea informațiilor referitoare la cronologie, dobândite dintr-o varietate de surse istorice;
- descrierea unor sărbători și obiceiuri locale;
- exerciții de înregistrare a unor fenomene istorice complexe (de exemplu emigrarea polonezilor în Bucovina la începutul secolului al XIX-lea și refugierea polonezilor în România în timpul celui de al doilea război mondial);

4. Participarea la activități de interes local care să valorizeze pozitiv relațiile dintre minoritatea poloneză și celelalte minorități și populația majoritară

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- 4.1 să relateze experiențe pozitive și negative rezultate din contactul cu diferite comunități etnice
- 4.2 să manifeste respect pentru valorile morale, toleranța față de alte rase, religii, moduri de viață, cultivându-și interesul pentru calitatea vieții sociale, pentru cooperare și echitate

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- prezentarea unei vizite sau a unei excursii tematice;
- vizitarea unor organizații cetățenești și instituții ale statului în scopul cunoașterii activității acestora;

CONȚINUTURI

1. Eu și familia mea

- Locul natal și regiunea în care trăiesc
- Așezarea localității natale în mediul geografic românesc
 - studiu de caz: Realizarea unei monografii despre localitatea natală; Constituirea arborelui genealogic)
- Surse istorice despre minoritatea poloneză: evoluția numerică, habitat, organizare

2. Portul popular, tradiții și obiceiuri

- Portul popular la "muntenii" polonezi
- Specificul local al portului și al originii lui
- Obiceiuri legate de botez, nuntă, înmormântare
- Obiceiuri de iarnă, colinde; obiceiuri de Paști. Alte obiceiuri
- Povești, legende
- Folclorul polonez, cântece și dansuri poloneze

3. Lumea slavă în evul mediu. Studiu de caz: Statul polonez

- Așezarea slavilor în zonele în care trăiesc ei astăzi – slavii de apus: teritoriul, triburile, limba, organizarea, ocupațiile, credința, diferențierile sociale. Studiu de caz: Bucovina
- Statul polonez: întemeiere, instituții, cultură, principalele dinastii, sat și oraș
- Relațiile Țărilor Române cu statul polonez: Dinastia Jaghelone și relațiile politice cu Moldova, relațiile economice și primele colonii ale negustorilor polonezi, polonezii și Mihai Viteazul
- Evoluția raporturilor politice și economice dintre Polonia și Țările Române în secolele al XVI-lea - al XVII-lea: familia Movileștilor, Jan al III-lea Sobieski și conflictul cu Moldova

4. Începuturile modernismului în statul polonez și legăturile cu lumea ortodoxă

- Lupta de emancipare națională după 1795
- Cărturari umaniști care studiază în universitățile poloneze
- Întemeierea statului polonez: creștinarea și apariția statului
- Relațiile feudale
- Sat și oraș în evul mediu

5. Relațiile româno-poloneze în prima jumătate a secolului al XIX-lea

- Emigrarea polonezilor în Bucovina și primele atestări ale specialiștilor polonezi aduși de administrația habsburgică. Studiu de caz: din istoria localității Cacia
- Așezarea coloniștilor polonezi la Cernăuți, Caliceanca și Tereblecea
- Insurecția poloneză din 1830-1831 și urmările sale.
- Apariția așezărilor poloneze de la Solonețul Nou, Plera, Poiana Micului, Vicșani (Ruda), Păltineasa și Moara (Bulai)
- Lupta de emancipare a poporului român și a celui polonez în anii revoluționari 1846-1848

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 2.1 să relateze oral sau în scris aspecte din tradițiile polonezilor din diferite zone ale României sau din țările granițelor
- 2.2 să identifice legături între cauzele și consecințele evenimentelor și/sau proceselor istorice studiate
- 2.3 să includă informații istorice obținute din surse diferite în comunicări cu destinație precisă

- dezbateri pe baza surselor cadru indicate;
- exerciții de comparare a surselor istorice;
- enunțarea obiectivității/subiectivității surselor istorice studiate;
- elaborare de articole de revistă și de articole pe caracter etnografic.

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 3.1 să facă legături între diferite aspecte ale istoriei polonezilor și ale istoriei altor popoare
- 3.2 să explice opinii despre personaje și evenimente istorice

- înscrierea surselor convenționale studiate pe diferite contururi de hărți;
- exerciții care solicită exprimarea opiniilor;
- alcătuirea de biografii ale personalităților studiate.

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 4.1 să observe interacțiunile reciproce manifestate în cadrul relațiilor dintre etnia poloneză și alte etnii
- 4.2 să contribuie activ la acțiuni de conservare și valorificare a patrimoniului de identitate etnică din localitate

- discutarea unor cazuri reale sau imaginare de evenimente care implică stereotipii;
- realizarea de proiecte;
- realizarea de portofolii.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoașterea și folosirea termenilor specifici istoriei și civilizației poloneze

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 1.1 să explice în termeni accesibili vârstei noțiuni specifice civilizației poloneze
- 1.2 să redacteze scurte lucrări folosind termeni istorici indicați de profesori
- 1.3 să integreze într-un discurs oral sau scris citate sau trimiteri la diferite liste și surse istorice

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- concurs de definire a termenilor studiați;
- identificare și comentarea unor toponime din zonă;
- redactări pe teme diferite.

2. Cunoașterea și utilizarea surselor documentare referitoare la trecutul și prezentul comunităților poloneze

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 2.1 să relateze oral sau în scris aspecte din tradițiile polonezilor din diferite zone ale României sau din afara granițelor
- 2.2 să identifice legături între cauzele și consecințele evenimentelor și/sau proceselor istorice studiate
- 2.3 să includă informații istorice obținute din surse diferite în comunicări cu destinație precisă

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- dezbateri pe baza surselor cadru indicate;
- exerciții de comparare a surselor istorice;
- comentarea obiectivității/subiectivității surselor istorice studiate;
- elaborare de articole de revistă și de articole cu caracter etnografic.

3. Înțelegerea timpului și a spațiului istoric în contextul civilizației poloneze

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 3.1 să facă legături între diferite aspecte ale istoriei polonezilor și ale istoriei altor popoare
- 3.2 să exprime opinii despre personaje și evenimente istorice

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- înscrierea semnelor convenționale studiate pe diferite contururi de hărți;
- exerciții care solicită exprimarea opiniilor;
- alcătuirea de biografii ale personalităților studiate.

4. Participarea la activități de interes local care să valorizeze pozitiv relațiile dintre minoritatea poloneză și celelalte minorități și populația majoritară

Obiective de referință

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 4.1 să observe stereotipurile reciproce manifestate în cadrul relațiilor dintre etnia poloneză și alte etnii
- 4.2 să contribuie efectiv la acțiuni de conservare și valorificare a patrimoniului de identitate etnică din localitate

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- discutarea unor cazuri reale sau imaginare de evenimente care implică stereotipii;
- realizarea de proiecte
- realizarea de portofolii.

CONȚINUTURI

1. **Polonezii în Bucovina și Regatul României în a doua jumătate a secolului al XIX-lea**
 - Primele organizații ale polonezilor bucovineni
 - Participarea polonezilor la viața social-economică din Bucovina
 - Organizațiile poloneze din România: Iași, București
2. **Viața culturală a polonezilor până la 1918**
 - Primele publicații și gazete ale polonezilor din Bucovina și România
 - Asociațiile culturale poloneze: Cernăuți, Iași, București
3. **Evoluția bisericilor și a școlilor minorității poloneze în secolul al XIX-lea**
 - Istoria bisericilor și a școlilor confesionale poloneze din Bucovina, Basarabia și România
 - studiu de caz: Cunoașterea istoricului bisericii și al școlii din localitate cât și a evoluției școlilor minoritare poloneze în general
4. **Renașterea statului polonez**
 - Renașterea statului polonez la 11 noiembrie 1918; simbolistica națională
 - Comunitatea poloneză și unirea Basarabiei și Bucovinei cu România
5. **Polonezii din România Mare (1918-1940)**
 - Constituția din anul 1923
 - Evoluția minorității poloneze din România în condițiile unei societăți democratice
 - Reorganizarea bisericii și școlilor în noile condiții
 - Asociațiile și organizațiile poloneze din România în perioada interbelică
 - România și Polonia pe scena politică europeană: tratatele bilaterale politice și economice, concepte și strategii comune ale celor două state în apărarea status-quo-ului european
6. **Polonezii în perioada 1945-1989**
 - Repatrierea etnicilor polonezi în Polonia
 - Desființarea asociațiilor culturale și organizațiilor democratice de către regimul totalitar comunist
7. **Minoritatea poloneză din România după 1989**
 - România și Polonia pe drumul democrației după căderea sistemului comunist totalitar din 1989
 - Constituția din 1991 și drepturile minorităților naționale
 - Viața comunitară. Constituirea Uniunii Polonezilor din România “Dom Polski”
 - Organizarea asociațiilor și organizațiilor poloneze din România
 - Apariția publicației “Polonus”. Viața culturală
 - Tradițiile poloneze de Crăciun și păstrarea acestora în Bucovina
 - Sărbătorile de Paști la polonezii bucovineni
 - Obiceiuri de hram
 - Costume tradiționale în portul polonez; cântece și dansuri populare poloneze
 - Ziua Morților în tradițiile polonezilor din Bucovina
 - Sfânta Barbara – ziua minerilor la polonezi și la români

TERMENI

PERSONALITĂȚI

- arcybiskupstwo - bunt - dziesięcina - dynastia - dwór królewski - folwark - herb - hold pruski - hetman - kancelaria - kronika - legion	- lennik - lenno - magnateria - marszałek - najeżdźca - ojczyzna - osada - osadnictwo - pańszczyzna - powstanie - pospolite ruszenie - przedmurze - rozbiór	- rycerstwo - sejm - senat - sołtys - stan - szlachta - uchodźca - liberum veto - władza wykonawcza - władza ustawodawcza - zabór

Fryderyk CHOPIN
(1810-1849)

Unul dintre cei mai mari compozitori polonezi, autorul sonetelor și marșurilor polonice. Muzica sa are ca sursă de plăcere și se inspiră din înțelepciunea și fantezia poporului polonez.

John PAWEŁ II
(1920)

În anul 1978 a devenit pe rând pontificul. Personalitate complexă a lumii contemporane, filozof, scriitor, om politic. A depășit toate canonurile a ceea ce înseamnă a fi papă implicându-se în rezolvarea marilor probleme ale omenirii de astăzi.

Mikołaj KOPERNIK
(1473-1543)

Unul din cei mai mari astronomi ai lumii care a revoluționat concepția despre sistemul solar, autorul lucrării "De revolutionibus orbium coelestium". A dovedit că în centrul universului se află Soarele și nu Pământul.

Tadeusz KOŚCIUŃSKO
(1746-1817)

Simbol al luptei pentru libertate și independență națională. A fost conducătorul insurecției din 1794. A participat și la războiul de independență a coloniilor americane din America de Nord.

Hugo KOLLATAJ
(1750-1812)

Om politic, pedagog și savant, primul mare reformator al școlii poloneze acordând o atenție deosebită rolului învățării limbii poloneze. A fost marele "Tatăl democrației poloneze" și a fost precursor al Humanismului polonez.

Stanisław STASZIC
(1755-1826)

Savant, filozof, om politic, scriitor și publicist implicat în problemele învățământului polonez, partizan al reformelor din perioada iluminismului. A petrecut studiile scurte geniale la boghișii minime.

Adam SŁOWACKI
(1805-1849)

Unul din cei mai renumiți poeți și romantismului polonez. Creația lui Słowacki este expresia celor mai înalte și nobile aspirații de libertate a poporului polonez, reflectare a evenimentelor epocii în care a trăit.

PERSONALITĂȚI

- Henryk SIENKIEWIKZ** (1846-1916) - Unul dintre cei mai mari prozatori polonezi, autori ai celebrei trilogii istorice: "Prin foc și sabie", "Potopul" și "Pan Wolodyjowski". În anul 1905 i se decernează Premiul Nobel pentru literatură pentru romanul "Quo Vadis"
- Władysław REYMONT** (1867-1925) - Unul dintre cei mai cunoscuți povestitori și nuveliști polonezi și universal. O mare parte din scrierile sale oglindește lumea satului polonez de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Datorită scrierilor sale, în 1924 primește pentru romanul "Chłopi" (Țăranii) Premiul Nobel pentru literatură
- Fryderyk CHOPIN** (1810-1849) - Unul dintre cei mai mari compozitori polonezi, autorul nocturnei și mazurii poloneze. Muzica sa are ca punct de plecare și se inspiră din în bună măsură din folclorul popular polonez
- John PAWEŁ II** (1920) - În anul 1978 a urcat pe scaunul pontifical. Personalitate complexă a lumii contemporane, filozof, scriitor, om politic. A depășit toate canoanele a ceea ce înseamnă a fi papă implicându-se în rezolvarea marilor probleme ale sfârșitului de mileniu
- Mikołaj KOPERNIK** (1473-1543) - Unul din cei mai mari astronomi ai lumii care a revoluționat concepția despre sistemul solar, autorul lucrării "De revolutionibus orbium coelestium". A dovedit că în centrul universului se află Soarele și nu Pământul
- Tadeus KOŚCIUSZKO** (1746-1817) - Simbol al luptei pentru libertate și independență națională. A fost conducătorul insurecției din 1794. A participat și la războiul de independență a coloniilor americane din America de Nord
- Hugo KOŁŁATAJ** (1750-1812) - Om politic, pedagog și savant, printre primii reformatori ai școlii poloneze acordând o atenție deosebită rolului învățării limbii poloneze. A fost numit "Tatăl democrației poloneze" și a fost precursor al iluminismului polonez
- Stanisław STASZIC** (1755-1826) - Savant, filozof, om politic, scriitor și publicist implicat în problemele învățământului polonez, partizan al reformelor din perioada iluminismului. A pus bazele studiului asupra geologiei bogățiilor minerale
- Adam SŁOWACKI** (1809-1849) - Unul din cei mai renumiți poeți ai romantismului polonez. Creația lui Słowacki este expresia celor mai înalte și nobile aspirații de eliberare a poporului polonez, reflectare a evenimentelor epocii în care a trăit

- Maria SKŁODOWSKA CURIE** (1867-1934) - Savantă poloneză, cea mai cunoscută din lume, și de două ori deținătoarea Premiului Nobel. A descoperit radioactivitatea punând bazele fizicii nucleare și chimiei atomice. A fost prima femeie care a predat la Universitatea Sorbona
- Jan MATEJKO** (1838-1893) - Cel mai mare pictor istoric polonez. În concepția sa a considerat că este nepermis să despartă arta de dragostea de patrie. Majoritatea lucrărilor sale sunt dedicate istoriei patriei. Cea mai cunoscută pânză a sa este Bătălia de la Grünwald
- Maksimilian KOBLE** (1894-1941) - Om al bisericii, călugăr al ordinului călugărilor franciscani. A fost canonizat în 1992, deoarece a murit la Auschwitz oferindu-se să ia locul unui deținut polonez, tată a câtorva copii. A fost propovăduitorul Cultului Maria
- Lech WAŁĘSA** (1943) - Conducător al "Solidarității", mișcare care a dus la răsturnarea regimului comunist în Polonia, cu influențe asupra tuturor țărilor din fostul bloc comunist. Devenind un simbol al democrației și libertății a fost ales președinte a celei de a treia Republici Poloneze în anul 1990. A primit Premiul Nobel pentru pace
- Jan III SOBIESKI** - Rege al Poloniei, care la sfârșitul secolului al XVII-lea a consolidat poziția regatului polonez pe scena politică europeană. A fost învingătorul turcilor sub zidul Vienei la 1683
- Adolf DAVID** - om politic care a acționat în Transilvania începând cu anii '30 ai secolului al XIX-lea; promotor al ideii de unitate al poporului român și un aprig luptător al renașterii Poloniei

Alături de Henryk Sienkiewicz și Władysław Reymont se adaugă ca deținători ai Premiului Nobel pentru literatură Ciesław Miłosz și Wisława Szymborska.

